

Vergoedingstermijnen

De privésector van de beroepsziekten wordt beheerd door het Fonds voor de Beroepsziekten (FBZ) en gefinancierd door de sociale zekerheid van de loontrekkenden.

Werknemers die denken een beroepsziekte te hebben opgelopen, kunnen een aanvraag tot schadeloosstelling indienen bij het FBZ. Na een administratief en medisch onderzoek en een onderzoek naar de blootstelling aan het risico, beslist het FBZ of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden om vergoed te worden.

Naleving van de vergoedingstermijnen uit het handvest van de sociaal verzekerde en transcriptie ervan in de bestuursovereenkomsten

Het handvest van de sociaal verzekerde bepaalt dat elke socialezekerheidsinstelling uiterlijk binnen vier maanden (120 dagen) een beslissing moet nemen over de ontvankelijkheid van een aanvraag. Die termijn wordt geschorst zolang het FBZ van de betrokkenen of van een andere instantie niet de gegevens heeft ontvangen die het nodig heeft om een beslissing te nemen.

Sinds 2003 bepalen de bestuursovereenkomsten die tussen de minister en het FBZ worden gesloten beslissingstermijnen voor de vergoedingen. Die termijnen zijn mettertijd sterk geëvolueerd. De belangrijkste doelstelling is geëvolueerd van 120 dagen in de eerste overeenkomst (2003-2005) naar 180 dagen in de tweede overeenkomst en 210 dagen in de derde overeenkomst (2010-2012). De beslissingstermijn van 120 dagen is weggefallen in de laatste twee overeenkomsten, waardoor niet meer kan worden nagaan in welke mate de termijnen uit het handvest van de sociaal verzekerde werden gerespecteerd.

De percentages beslissingen die moeten worden gehaald binnen de vastgelegde termijnen (percentage beslissingen binnen x dagen) maken het bovendien mogelijk dat een aanzienlijk aantal beslissingen buiten die termijnen worden genomen.

De derde bestuursovereenkomst legt tot slot een globale termijn vast van acht maanden voor de beslissings- en betaaltermijnen, terwijl het handvest van de sociaal verzekerde niet voorziet in de mogelijkheid om de beslissingstermijn te verlengen wanneer de betaaltermijn korter is dan vier maanden.

Volgens de gegevens die het FBZ aan zijn beheerscomité heeft meegedeeld, werden de door de opeenvolgende bestuursovereenkomsten vastgelegde doelstellingen in heel wat gevallen niet gehaald.

Het Rekenhof beveelt aan om in de bestuursovereenkomst 2013-2015 van het FBZ een doelstelling op te nemen voor een beslissingstermijn die in overeenstemming is met het handvest. In de huidige omstandigheden zouden aan de doelstelling van 120 dagen zoals bepaald in het handvest andere, langere termijnen moeten worden gekoppeld die deze periode elk jaar steeds dichter benaderen. Aan de hand van de evolutie ervan zou men de vooruitgang kunnen meten die werd geboekt om op termijn de doelstelling van het handvest te halen. De beslissings- en betaaltermijnen zouden afzonderlijk moeten worden vastgelegd.

In zijn antwoord van 17 juli 2012 heeft de staatssecretaris voor Sociale Zaken, Gezinnen en Personen met een handicap, belast met Beroepsrisico's aangekondigd dat de vierde bestuursovereenkomst deze aanbevelingen zou uitvoeren.

In verband met de betalingstermijnen bepaalt het handvest dat de sociale prestaties moeten worden uitgekeerd uiterlijk vier maanden na de kennisgeving van de beslissing tot toekenning. De in de bestuursovereenkomsten vervatte doelstellingen voor de betalingstermijn zijn in overeenstemming met de wetgeving en waren altijd gelijk aan of lager dan 120 dagen. De aan het beheerscomité meegedeelde gegevens over de verwezenlijking van de doelstellingen gingen uit van een realisatiepercentage van 100 % omdat het informaticasysteem de betaling automatisch genereert. De raming van het Rekenhof op basis van een steekproef die uit de gegevensbank van het FBZ werd getrokken, heeft echter aangetoond dat de doelstelling van 30 dagen (vastgelegd in 2011 door de derde bestuursovereenkomst) in meer dan 50 % van de gevallen niet werd gehaald. Het FBZ zou bijgevolg moeten meten in hoeverre die doelstelling concreet wordt gerealiseerd.

Manier waarop het FBZ de termijnen berekent

Het Rekenhof heeft zwakke punten vastgesteld in de gegevensbank van het FBZ en inbreuken tegen het handvest bij de berekeningswijze van de termijn om een beslissing te nemen.

Het Rekenhof beveelt aan de termijnen voor de verwerking van de aanvragen te berekenen vanaf de ontvangst van de initiële aanvraag, d.w.z. zodra ze identificeerbaar is in de zin van het handvest. Het handvest laat de aanvangsdatum van de termijn niet afhangen van de vraag of de aanvraag correct werd ingediend en onderzocht. Het FBZ moet zijn gegevensbank bijgevolg aanpassen. Om rekening te houden met de termijnschorsingen die in het handvest zijn bepaald, moet het FBZ ook zijn werkwijze wijzigen voor de registratie van de brieven met betrekking tot vragen voor aanvullende informatie aan de aanvrager of een andere instantie.

Behandelingstermijnen van de aanvragen op het ogenblik van de audit

Het Rekenhof heeft een raming gemaakt van de termijnen voor de verwerking van vergoedingsaanvragen. Een significant aantal beslissingen die in mei 2011 werden genomen naar aanleiding van aanvragen voor tegemoetkoming, werden genomen buiten de termijn van vier maanden die het handvest oplegt. Voor eerste vergoedingsaanvragen, bijvoorbeeld, bedroeg de beslissingstermijn gemiddeld meer dan 350 dagen.

Op 2 februari 2012 waren er 727 eerste aanvragen voor een vergoeding die sinds meer dan een jaar op een beslissing wachtten. Dat cijfer ligt hoger dan de doelstelling die werd bepaald in de derde bestuursovereenkomst (550 eind 2011). De termijn van één jaar werd eveneens overschreden bij 156 aanvragen tot herziening op initiatief van de aanvrager, terwijl de ziekte in dat stadium al erkend is. Bovendien hadden 100 andere dossiers die al meer dan een jaar hangende waren, de status "definitief onvolledig" gekregen vanuit administratief of medisch oogpunt. In die gevallen moet het FBZ nochtans zo snel mogelijk een beslissing nemen.

Lopende hervorming

Het Rekenhof heeft tot slot de projecten onderzocht die het FBZ heeft opgezet om de verwerkingstermijnen te verbeteren. De lopende projecten hadden meer bepaald betrekking op de

verdeling van de werklust, de overdracht van kennis, de procedures (beschrijving en re-engineering), het informaticasysteem (elektronisch beheer van documenten en van het medisch dossier), de medische samenwerking (verhoging van de erelonen, uitbesteding van bepaalde onderzoeken) en de bestuursplannen.

Na afloop van de audit (februari 2012) was het nog te vroeg om de impact van die maatregelen op de beslissingstermijnen te meten. Het FBZ zal de gevolgen ervan regelmatig moeten evalueren en nieuwe maatregelen moeten nemen als de termijnen niet voldoende verminderen.

Het Rekenhof stelt in het algemeen vast dat de overeenkomst 2010-2012 een beperkte omkadering biedt om de lopende projecten te beheren.

Om de opvolging te waarborgen van de projecten die de verwerkingstermijnen moeten verminderen, beveelt het Rekenhof aan in de volgende bestuursovereenkomst (2013-2015) doelstellingen op te nemen die duidelijke deadlines voor de verschillende fasen van die projecten vastleggen. Voorts zou de overeenkomst de mogelijkheid moeten bieden erop toe te zien wat de impact is van de projecten van re-engineering van de procedures op het herschrijven van de informatica-toepassingen, om dubbel herschrijfwerk te vermijden. Het FBZ zou er tot slot op moeten toezien dat de opties die bij de re-engineering van de procedures worden gekozen, de kwaliteit van de gegevens van zijn gegevensbank verbeteren en in overeenstemming zijn met het handvest van de sociaal verzekerde.